

Případová studie Města Letohrad

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU LETOHRAD

Kraj:	Pardubický	
Počet obyvatel:	6 351 (1. 1. 2013)	
Správní členění:	pověřená obec	
Obec s rozšířenou působností:	Žamberk	
Rozloha:	23, 55 km ²	
Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	1 211,4 t	(190,7 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	615,3 t	(96,9 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru občany (2013):	186,2 t	(29,3 kg/obyv.)
Množství produkovaného nápojového kartonu občany (2013):	9,9 t	(1,6 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	84,3 t	(13,3 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	89,2 t	(14 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: referentka odboru výstavby a životního prostředí Městského úřadu (MěÚ) v Letohradě (Hana Koblížková) ➔ vedoucí odboru výstavby a ŽP MěÚ v Letohradě (Ing. Věra Pilná)

Zámek v Letohradě, Václavské náměstí v Letohradě, Foto: <http://foto.mapy.cz>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: EKOLA České Libchavy s.r.o. (město vlastní ve společnosti menšinový podíl), **Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí**

Společnost **EKOLA České Libchavy s.r.o.** zajišťuje ve městě Letohrad svoz směsného komunálního odpadu a jeho odstranění na vlastní skládce, zajišťuje svoz bioodpadů z hnědých nádob ve městě a provozuje

komunitní kompostárnu města Letohrad. **Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí** zajišťují svoz tříděného odpadu z kontejnerů ve městě (papír, plasty, sklo, kovy) a jeho využití, „pytlový svoz“ tříděných odpadů od občanů města (papír, plasty, nápojový karton) a jeho využití a také zajišťují provoz 2 sběrných dvorů obce.

Vybavenost: Město Letohrad řeší **separaci odpadů zejména „pytlovým sběrem“** tohoto odpadu (od roku 2006), přesto je však po městě k dispozici také **22 sběrných hnízd na separovaný odpad** na zhruba 6 tis. obyvatel (hustota sběrné sítě na separovaný odpad je přibližně **289 obyvatel/sběrné stanoviště**). Kontejnery na separovaný odpad jsou vzhledem k pytlovému sběru umístěny s větší hustotou zejména na sídlištích. Sběrná hnízda v Letohradu jsou ve většině případů kompletní (papír + plasty + sklo, jen ve 2 případech pouze sklo). Sklo se při třídění odpadů rozlišuje na bílé a barevné a sbírá se výhradně do sběrných nádob na stanovištích. Nápojový karton se sbírá pouze do oranžových pytlů nebo ho občané mohou odevzdávat ve sběrných dvorech města. Nádobu na sklo, papír i plasty mají všechny spodní výsyp, jedná se o tzv. zvony. Plasty a papír se sbírají také od prahu domu v pytlích/balících (každá komodita samostatně – papír = balík o hmotnosti min. 10 kg nebo pytel o stejné hmotnosti, plasty = vlastní pytel o objemu 110 l, nápojové kartony = oranžový pytel distribuovaný obcí o objemu 80 l). Obyvatelům je k dispozici také **6 kontejnerů na textil** (z toho 2 jsou umístěny ve sběrných dvorech města), **3 červené kontejnery na elektroodpad** a **4 kontejnery na kov** (červené kovové zvony). Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně odevzdávat taktéž **ve 2 sběrných dvorech (SD) obce** (SD I Orlice - otevřeno po – so a SD II Letohrad - otevřeno po – so). Výjimku tvoří stavební odpady a pneumatiky, jejichž uložení je v obou SD zpoplatněno dle ceníku stanoveného provozovatelem. Zpětný odběr doslouživších elektrospotřebičů probíhá rovněž ve SD města a také u prodejců elektrospotřebičů. Ve městě fungují též **2 výkupny druhotných surovin**, ve všech výkupnách se vykupuje kov a v 1 se vykupuje též papír.

Kontrolní svoz bioodpadů za účelem zjištění čistoty svozu, nádoby k oddělenému sběru bioodpadů, Foto: <http://www.letohrad.eu>

Město Letohrad má již od roku 2007 zaveden **system odděleného nádobového sběru a svozu bioodpadů** od občanů. V současné době je po městě rozmístěno 1020 nádob na bioodpad o objemu 240 l, které jsou vyváženy každý sudý týden v sezoně (**1 x za 14 dní**, čtvrtek, březen – listopad). Občané si mohou bioodpady zdarma (v rámci místního poplatku za odpady) od obce zapůjčit (smlouva o zápůjčce) a využívat. Město vlastní obecní komunitní kompostárnu, na které je bioodpad z domácností a z údržby obecní zeleně využíván (v současné době na základě smlouvy provozuje společnost EKOLA České Libchavy s.r.o. Občané mohou bioodpady předávat také do městských **sběrných dvorů** nebo **přímo na kompostárnu obce**. Město Letohrad rovněž pravidelně provádí kontrolní svozy bioodpadů ze systému odděleného sběru tak, aby mělo představu o čistotě svozu bioodpadů od občanů v tomto systému.

Způsob platby za odpady: místní poplatek ve výši **650 Kč/rok** (2014) na trvale žijícího obyvatele (vždy odvod alespoň jednoho poplatku za číslo popisné). Poplatníkům jsou poskytovány úlevy (důchodce nad 70 let = 150 Kč, dítě do 15 let = 150 Kč, student denního studia na SŠ nebo VŠ mimo město = 250 Kč, občan třídící odpady

= dle sazebníku a shromážděného množství tříděných odpadů, občan města, který má ve městě zároveň objekt k rekreaci tento prokazatelně nepronajímá - za tento objekt).

Pokud občané Letohradu třídí odpady, poskytuje jim obec úlevu ze stanovené výše platby místního poplatku. Občané sbírají body za odevzdané pytle/balíky s tříděnými odpady (opatřené čárovým kódem pro identifikaci občana) v rámci obecního „pytlového“ systému sběru – 1 bod = úleva 5 Kč (balík papíru o hmotnosti min. 10 kg = 2 body, plný pytel o objemu 110 l s tříděnými plasty o hmotnosti min. 2,5 kg = 4 body, plný pytel o objemu 80 l s nápojovými kartony o hmotnosti min. 2 kg = 3 body). Sleva na místním poplatku za odpady může činit až 100%. Body utržené v roce sběru se promítnou do slevy na poplatku v roce následujícím.

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz směsného komunálního odpadu (SKO) ve městě probíhá **1 x týdně** od prahu domu společností EKOLA České Libchavy s.r.o. Nádoby na SKO si zajišťují občané na svůj náklad (možno zakoupit na technických službách města). Směsný komunální odpad je od občanů svážen přímo na skládku společnosti EKOLA do Českých Libchav (cca 11,6 km). Frekvence svozu sběrných nádob na tříděné plasty, papír a sklo (barevné či bílé) je v závislosti na lokalitě a druhu odpadu. **Plasty a papír** jsou v centru města vyváženy přibližně **1 x za týden**, v okrajových částech **1 x za 14 dní**, **sklo** je sváženo přibližně **1 x za tři týdny až měsíc** (barevné sklo častěji). Obsah nádob na separovaný odpad je svážen přímo na třídící linku firmy Komunální služby s.r.o. do Jablonného nad Orlicí (cca 10,5 km) k dotřídění. Následně jsou jednotlivé komodity prodávány jako druhotné suroviny konečným zpracovatelům. Zaplněnost nádob je namátkově kontrolována pracovníky městského úřadu a pracovníky společnosti Komunální služby. Je snaha systém optimalizovat navýšením počtu nádob nebo zvýšením frekvence svozu (např. úprava frekvence výsypu plastů dle sezóny). Jak již bylo uvedeno výše, **obyvatelé mají také možnost využívat třídění odpadu od prahu svého domu – zavedený „pytlový sběr“ separovaného odpadu** (papír = balíky, plasty = pytel 110 l, nápojové kartony = pytel 80 l), který probíhá **1 x za 14 dní**. Na každém pytli/balíku musí být nalepen čárový kód, který slouží k identifikaci občana. Identifikace zajišťuje jednak větší čistotu sběru separovaného odpadu, ale také umožňuje městu vypočítat úlevu na místním poplatku pro konkrétního zapojeného občana dle množství odevzdaného separovaného odpadu (viz výše). Pytle a balíky se shromažďují před domem a sváží je stejně jako kontejnery na separovaný odpad firma Komunální služby s.r.o. Při svozu jsou čistota vytríděné komodity, naplněnost pytlů a váha balíků namátkově kontrolovány osádkou svozového prostředku (vizuální kontrola a kontrolní vážení). Při nedostatečné naplněnosti nebo váze pytle/balíku nejsou občanovi započteny body do systému úlev. Pokud je odpad v pytli špatně vytríděn nebo nesplňuje váhový limit pro přiznání odměny (ale obsahuje čárový kód s označením domácnosti), není tento odvezen a je na něj osádkou nalepena vysvětlující samolepka. Pokud na pytli nebo balíku chybí čárový kód úplně, je tento odvezen bez přiznání bodů do systému. U všech svezovaných vyseparovaných odpadů obyvateli Letohradu zajišťuje firma Komunální služby s.r.o. jejich dotřídění na třídící lince v Jablonném a jejich další využití.

Oddělené shromažďování odpadů ve městě Letohrad, Sběrný dvůr v Letohradu, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o., <http://orlicky.denik.cz>

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Letohrad informuje občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky** města – přehledné webové stránky obsahují aktuální informace z OH, harmonogramy svozů odpadů, zaváděné novinky v OH, přehled stanovišť hnízd na separovaný odpad, umístění a otevírací doby sběrných dvorů, vyhlášky, atd.
- **měsíčník radnice „Letohradský zpravodaj“** – 1 x za 2 měsíce otištěn článek s odpadovou tematikou – novinky v OH obce, provozní informace z OH obce, články o správném třídění odpadů, atd. (odebírá cca polovina domácností v Letohradu - zpoplatněno, zdarma k dispozici také na webu města)
- **informační materiál do schránek** – informační ročenka města jde 1 x ročně do schránek všem občanům města, zahrnuje také informace o OH (harmonogramy svozu odpadů, rozsah služeb v OH, otevírací doby sběrných dvorů, informace o motivačním systému platby za odpady, atp.)

Plánování odpadového hospodářství:

Město Letohrad má platný Plán odpadového hospodářství města (POH), jehož cíle se mu dlouhodobě daří naplňovat.

Ekologická výchova ZŠ Letohrad, Předávání ceny v soutěži O perníkovou popelnici, Foto: <http://www.zsletohrad.cz>, <http://www.pardubickykraj.cz>

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Letohrad dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů. **V případě odpadního papíru a skla** se Letohradu dokonce již nyní daří **naplňovat cíle evropské rámcové směrnice o odpadech (ES/98/2008)**, které byly stanoveny až pro rok 2020 – tzn. zrecyklovat minimálně 50% uvedených složek domovních a jim podobných odpadů (v roce **2013** byl v Letohradu separován **papír s účinností 64 % a sklo s účinností 69 %**). Díky svému úsilí město Letohrad v letech **2007 a 2011** také **vyhrálo krajskou soutěž v třídění a recyklaci odpadů „O perníkovou popelnici“** v kategorii obec nad 5 000 obyvatel. V roce 2009 se pak umístilo na 3. místě.

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství města Letohrad:

- **třídění odpadů u prahu domu („pytlový“ svoz separovaného odpadu)**
- **motivační systém platby za OH - úlevy na místním poplatku při separaci odpadů**
- **operativní svozy tříděného odpadu (sezónní harmonogramy svozu tříděných odpadů)**
- **dostupnost svozu bioodpadů pro všechny občany obce – snižuje se jeho množství v SKO**